

Valtuustoaloite

Yöpäivystysten lakkauttamisen vaikutusten systemaattisesta seurannasta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella**

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on toteutettu yöpäivystysten lakkauttamisia osana sairaalaverkon ja päivystyspalveluiden uudistamista. Muutokset vaikuttavat merkittävästi alueen asukkaiden hoitoon pääsyyn, ensihoidon toimintaan sekä potilasturvallisuuteen, erityisesti pitkien etäisyyksien alueella.

Yöpäivystysten lakkauttaminen ei poista hoidon tarvetta, vaan siirtää sitä ensihoitoon, siirtokuljetuksiin ja kotiin jättämisen päätöksiin (ns. X-tehtävät). Ensihoidon rooli potilaiden hoidon tarpeen arvioinnissa ja jatkohoidon ohjaamisessa korostuu, samalla kun kuljetusmatkat pitenevät ja yksiköiden sitoutumisaika kasvaa.

Pohteen alueella tulisi olla käytössä aluevaltuustolle säännöllisesti raportoitavaa, kokonaisvaltaista seurantamallia yöpäivystysten lakkauttamisen vaikutuksista ensihoitoon, potilasturvallisuuteen ja hoitoon pääsyyn.

Yöpäivystysten lakkauttaminen johtaa myös yönyliseurattavien potilastapausten seurantaan ottamiseen vuodeosastopaikoille ja näin lisää osastopaikkojen käyttöastetta.

Esitämme, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue:

1. Ottaa käyttöön systemaattisen seurannan yöpäivystysten lakkauttamisen vaikutuksista, erityisesti seuraavien osa-alueiden osalta:

- ensihoidon siirtokuljetusten määrä, kesto ja yöaikainen kuormitus sekä 1 vrk osastoseurantojen määrä
- ambulanssiyksiköiden sitoutumisaika ja alueellinen saatavuus
- kotiin jättämisten (X-tehtävien) määrä ja osuus
- uudelleen yhteydenotot ensihoitoon tai päivystykseen 24–72 tunnin sisällä kotiin jättämisestä
- potilasturvallisuusilmoitukset, muistutukset ja kantelut, jotka liittyvät hoitoon pääsyyn tai ensihoidon arviointiin.

2. Täydentää määrällistä seuranta laadullisella arviolla, jossa hyödynnetään:

- ensihoidon ja päivystyksen henkilöstön kokemuksia päätöksenteon kuormituksesta ja toimintamallien toimivuudesta
- potilaiden ja omaisten kokemuksia yöaikaisesta hoitoon pääsystä

3. Raportoi seurannan tulokset aluevaltuustolle:

- ensimmäisen kerran 6–12 kuukauden kuluttua yöpäivystysten lakkauttamisen voimaantulosta

- tämän jälkeen säännöllisesti, vähintään vuosittain

4. Velvoittaa aluehallituksen esittämään korjaavat toimenpiteet, mikäli seurannassa havaitaan potilasturvallisuutta, palvelujen yhdenvertaisuutta tai ensihoidon toimintakykyä heikentäviä vaikutuksia.

Yöpäivystysten lakkauttamisen vaikutusten seuranta on välttämätöntä, jotta päätöksenteko Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella perustuu ajantasaiseen tietoon eikä ainoastaan taloudellisiin oletuksiin. Seuranta tukee sekä potilasturvallisuuden että ensihoidon ja päivystyspalveluiden kestävästä kehittämisestä alueella.

Taru Lehtinen

Inka Hokkanen

Harri Minkkinen

Joni Meriläinen

Tuula Ala-Aho

Miina-Anniina Heiskanen

Sanna Laine

Niina Kettunen

Jaana Hautamäki

Annemari Eskola